

**ZARZĄDZENIE
MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU**

z dnia 2 września 1939 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych w sprawie utworzenia Wojennej Naczelnej Organizacji Przemysłu Węglowego.

Na podstawie art. 29 ust. (1) punkt 4 i ust. (4) i art. 53 ust. (1) i ust. (2) oraz art. 95 ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 260) zarządza się co następuje:

§ 1. Powołuje się Wojenną Naczelną Organizację Przemysłu Węglowego działającą na zasadzie załączonego statutu.

§ 2. Uczestnikami Wojennej Naczelnej Organizacji Przemysłu Węglowego są wszyscy dotychczasowi członkowie Naczelnej Organizacji Przemysłu Węglowego działającej na zasadzie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 sierpnia 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr 82, poz. 530), oraz te przedsiębiorstwa, które Minister Przemysłu i Handlu włączy do Wojennej Naczelnej Organizacji Przemysłu Węglowego zarządzeniem, wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

§ 3. Wojenna Naczelna Organizacja Przemysłu Węglowego może być upoważniona przez Ministra Przemysłu i Handlu do wydawania w zakresie przemysłu węglowego zarządzeń, przewidzianych w art. 32 i art. 53 ust. (1) ustawy o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych.

§ 4. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) *A. Roman.*

Załącznik do zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 września 1939 r. poz. 506).

S T A T U T

Wojennej Naczelnej Organizacji Przemysłu Węglowego.

§ 1.

Działalność Wojennej Naczelnej Organizacji Przemysłu Węglowego (W. N. O. P. W.) obejmuje obszar Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2.

Siedzibą W. N. O. P. W. jest miasto Katowice; Minister Przemysłu i Handlu albo Komitet Wykonawczy W. N. O. P. W. mogą przenieść jej siedzibę do innej miejscowości.

§ 3.

W. N. O. P. W. jest osobą prawną; może nabywać i zbywać majątek nieruchomy i ruchomy, zaciągać wszelkiego rodzaju zobowiązania, pozywać lub być pozywaną i za swe zobowiązania odpowiada swoim majątkiem.

§ 4.

W. N. O. P. W. posługuje się pieczętką z napisem: „Wojenna Naczelna Organizacja Przemysłu Węglowego”.

§ 5.

W. N. O. P. W. ma na celu:

- a) wykonywanie czynności zleconych przez Ministra Przemysłu i Handlu i współdziałanie z władzami przy wykonywaniu ustawy o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych,
- b) zapewnienie najbardziej celowych, z punktu widzenia potrzeb Państwa, warunków pracy przemysłu węglowego.

§ 6.

Dla wypełnienia celów, wymienionych w § 5, W. N. O. P. W.:

1) w zakresie ustalonym przez Ministra Przemysłu i Handlu:

- a) normuje produkcję,
- b) normuje zbył

w szczególności także przez wydawanie nakazów i zakazów produkowania i sprzedawania;

2) określa zapotrzebowania uczestników na surowce, materiały techniczne, maszyny, urządzenia, instalacje, kredyty itp., potrzebne dla wykonywania programu produkcji i zbytu, oraz zgłasza właściwym władzom zapotrzebowania, których uczestnicy nie mogą sami pokryć, rozdziela kontyngenty między uczestników, a w razie potrzeby organizuje wspólny zakup potrzebnych surowców i materiałów;

3) organizuje, a także utrzymuje składy celem tworzenia i magazynowania produkcji, zapasów surowców i materiałów technicznych;

4) organizuje import;

5) opracowuje i opiniuje projekty nowych przedsiębiorstw i organizuje nowe przedsiębiorstwa;

6) przedkłada właściwym władzom projekty cenników, projekty tarify przewozowych i projektów regulowania warunków pracy tudzież współdziała w kontroli cen i kalkulacji;

7) określa i zgłasza właściwym władzom zapotrzebowania uczestników na koniecznych pracowników umysłowych i fizycznych;

8) reprezentuje uczestników w sprawach ich zbiorowego stosunku do pracowników;

9) reguluje i kontroluje wykonanie przez uczestników zarządzeń władz w zakresie gospodarki węglowej;

10) stawia wnioski w sprawie tworzenia przymusowych porozumień w dziedzinie produkcji, zbytu, skupu;

11) współdziała w kontroli transakcji zawieranych przez uczestników oraz ich grupy, zbiera wszelkie dane, informacje, wyjaśnienia, ma prawo wglądu do ksiąg, dokumentów, oraz dostępu do wszelkich biur i pomieszczeń przedsiębiorstw;

12) prowadzi ewidencje zatrudnienia poszczególnych przedsiębiorstw, ich załóg, zapasów produktów, surowców, materiałów potrzebnych do produkcji oraz wszelkich danych, potrzebnych do ustalenia zdolności produkcyjnej przedsiębiorstw, stopnia wykorzystania tej zdolności, oraz sprawności przedsiębiorstw;

13) wykonywuje inne czynności zlecone przez władze.

§ 7.

Nakazy i zakazy, przewidziane w § 6 punkt 1, W. N. O. P. W. wydaje sama.

Wszystkie inne czynności, przewidziane w § 6, W. N. O. P. W. wykonuje bądź sama, bądź też za pośrednictwem swych uczestników, bądź też przy pomocy organizacji przez siebie utworzonych.

§ 8.

Uczestnikami W. N. O. P. W. są wszystkie przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją węgla kamiennego, brunatnego, brykietów węglowych, koksu i produktów łącznie z wydobyciem węgla węglowodopodnych tudzież przedsiębiorstwa trudniące się sprzedażą tych produktów w zastępstwie biur sprzedaży przedsiębiorstw je wytwarzających (wspólne biura sprzedaży, koncerty, „Palivo” Sp. z o. o.) jako też następujące związki powyzszych przedsiębiorstw:

- Unia Polskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach,
- Rada Przemysłowców Górniczych i Hutniczych Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie,
- Polska Konwencja Węgłowa w Katowicach,
- Związek Pracodawców Górnoląskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach,
- Rada Zjazdu Przemysłowców Górniczych i Hutniczych Zagłębia Dąbrowskiego i Krakowskiego w Sosnowcu.

Minister Przemysłu i Handlu jest władny w drodze zarządzeń, wydawanych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, wykluczać poszczególne przedsiębiorstwa z W. N. O. P. W. oraz pociągając do uczestnictwa w niej przedsiębiorstwa do niej nie należące.

§ 9.

Uczestnicy W. N. O. P. W. są obowiązani do stosowania się do przepisów niniejszego statutu oraz postanowień władz organizacji; mają oni nadto obowiązek regularnego uiszczania opłat na pokrycie kosztów działalności organizacji.

§ 10.

Wydatki W. N. O. P. W. pokrywa się z opłat uczestników, które ustala Komitet Wykonawczy, a zatwierdza Minister Przemysłu i Handlu, oraz z innych dochodów.

§ 11.

- Organami W. N. O. P. W. są:
- 1) Komitet Wykonawczy (Zarząd),
 - 2) Rada,
 - 3) Zebranie Uczestników,
 - 4) Komisja Rewizyjna,
 - 5) Komisje fachowe,
 - 6) Sąd Polubowny.

§ 12.

Na czele W. N. O. P. W. stoi Komitet Wykonawczy (Zarząd), który kieruje działalnością, zarządza funduszami organizacji i reprezentuje ją na zewnątrz.

Komitet Wykonawczy składa się z przewodniczącego, zastępcy przewodniczącego oraz 5 innych członków, z których jeden pełni funkcje dy-

rektora, drugi funkcje zastępców dyrektora, a jeden funkcje delegata w Warszawie.

Członków Komitetu Wykonawczego powołuje Minister Przemysłu i Handlu drogą nominacji.

Komitet Wykonawczy jest odpowiedzialny za swoją działalność i za działalność W. N. O. P. W. wobec Ministra Przemysłu i Handlu.

§ 13.

Komitet Wykonawczy zbiera się w terminie i w miejscu, wyznaczonym przez przewodniczącego, a w razie jego nieobecności lub przeszkody — przez zastępcę przewodniczącego.

Komitet Wykonawczy jest zdolny do powzięcia uchwał przy obecności co najmniej 3 członków, w tym przewodniczącego i dyrektora lub ich zastępców.

Uchwały Komitetu Wykonawczego zapadają większością głosów obecnych; w razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 14.

Każda uchwała Komitetu Wykonawczego może być zacepiona przez zainteresowanego uczestnika zażaleniem do Ministra Przemysłu i Handlu.

Odpis zażalenia powinien być jednocześnie doręczony Komitetowi Wykonawczemu.

Zażalenie nie wstrzymuje wykonania zacepionej uchwały.

Wstrzymanie zacepionej uchwały może zarządzić Minister Przemysłu i Handlu albo sam Komitet Wykonawczy.

§ 15.

Komitet Wykonawczy może uchwalić regulamin swego urzędowania.

W. N. O. P. W. posiada w Warszawie swoją delegaturę w celu utrzymania łączności z władzami i załatwiania zleconych jej spraw.

§ 16.

W imieniu Komitetu Wykonawczego występuje na zewnątrz przewodniczący lub dyrektor względnie ich zastępca oraz delegat W. N. O. P. W. w Warszawie (§ 12 ust. 2).

Wszelkie zobowiązania i akty prawne podpisuje w imieniu W. N. O. P. W. przewodniczący lub dyrektor, albo łącznie dwaj ich zastępcy. Inne piśma podpisuje dyrektor lub jego zastępca.

§ 17.

Nadzór nad W. N. O. P. W. sprawuje Minister Przemysłu i Handlu.

§ 18.

W obradach organów W. N. O. P. W., wymienionych w § 11 punkty 1, 2, 3 i 5, mogą uczestniczyć delegaci Ministra Przemysłu i Handlu oraz Ministra Spraw Wojskowych.

Zakres działania delegatów ustala Ministerowie, którzy ich powołują.

Funkcje delegatów mogą być powierzone także członkom Komitetu Wykonawczego.

Komisarz, wyznaczony przez Ministra Przemysłu i Handlu, ma prawo brania udziału w obradach organów W. N. O. P. W. wymienionych w § 11 punkt 1 — 5 i zawieszania uchwał tych organów. Od zawieszenia przysługuje W. N. O. P. W. prawo odwołania się w ciągu trzech dni do Ministra Przemysłu i Handlu. Jeżeli w przeciągu siedmiu dni od chwili otrzymania odwołania Minister Przemysłu i Handlu nie uchyli zawieszonych uchwał Komitetu Wykonawczego, uchwała ta staje się prawomocną.

§ 19.

Biuro W. N. O. P. W. prowadzi dyrektor organizacji przy pomocy zaprzyszczonych urzędników tego biura oraz przy pomocy zaprzyszczonych urzędników uczestników organizacji.

§ 20.

Rada składa się z 15 do 20 osób, mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu spośród przedstawicieli uczestników organizacji.

Zadaniem Rady będzie ustalanie zasadniczych wytycznych dla działalności organizacji, oraz opiniowanie lub decydowanie o wnioskach, które przedłoży jej w tym celu Komitet Wykonawczy.

§ 21.

Zebrania uczestników zwołuje Komitet Wykonawczy w terminie i miejscu przez siebie wyznaczonym.

Komitet Wykonawczy obowiązany jest zwołać zebranie uczestników na żądanie Ministra Przemysłu i Handlu w terminie, miejscu i z porządkiem obrad, w zarządzeniu tym podanymi.

§ 22.

Do zakresu działania zebrania uczestników należą:

- a) dokonanie wyboru Komisji Rewizyjnej,
- b) zaopiniowanie na żądanie Komitetu Wykonawczego ilości, składu i zakresu działania komisji fachowych oraz ich regulaminu,
- c) zaopiniowanie na żądanie Komitetu Wykonawczego wysokości opłat uczestników oraz terminów i sposobów ich uiszczania,
- d) zaopiniowanie na żądanie Komitetu Wykonawczego regulaminu zebrań uczestników,
- e) wysłuchanie i rozpatrzenie sprawozdania Komitetu Wykonawczego za ubiegły rok obrachunkowy,
- f) wysłuchanie sprawozdania Komisji Rewizyjnej za ubiegły rok obrachunkowy,
- g) załatwianie innych wniosków przedłożonych przez Komitet Wykonawczy.

§ 23.

Zebranie uczestników zagaja przewodniczący Komitetu Wykonawczego lub jego zastępca; przewodniczącego zebrania wybierają zebrani uczestnicy większością głosów.

§ 24.

Zebranie uczestników jest prawomocne bez względu na ilość obecnych.

Uchwały zebrania uczestników zapadają wyłącznie głosami uczestników, względnie ich zastępców.

Uchwały zebrania uczestników zapadają zwykłą większością głosów oddanych; w razie równości głosów uchwała nie dochodzi do skutku.

Każdy uczestnik ma jeden głos.

§ 25.

Odpis protokołu zebrania uczestników winien być przedłożony Ministrowi Przemysłu i Handlu.

§ 26.

Zebranie uczestników wybiera Komisję Rewizyjną w składzie 5 osób spośród przedstawicieli uczestników W. N. O. P. W. na przeciąg jednego roku.

Komisja Rewizyjna bada działalność finansową Komitetu Wykonawczego i co najmniej raz do roku składa na zebraniu uczestników sprawozdanie z tego badania.

Członkowie Komisji Rewizyjnej mogą po upływie roku być wybrani ponownie.

Komisja Rewizyjna sama konstytuuje się i ustala swój regulamin.

§ 27.

Komitet Wykonawczy powołuje według własnego uznania lub na podstawie opinii zebrania uczestników komisje fachowe, które mają na celu przygotować i opiniować sposób wykonania poszczególnych zadań W. N. O. P. W.

Komisje fachowe działają na podstawie regulaminów lub wskazówek, otrzymywanych od Komitetu Wykonawczego.

§ 28.

Spory uczestników W. N. O. P. W. między sobą oraz spory ich z W. N. O. P. W., wynikłe w zakresie działalności organizacji, będą rozpatrywane i rozstrzygane przez sądy polubowne w składzie dwóch arbitrów i superarbitra wedle przepisów kodeksu postępowania cywilnego o sądownictwie polubownym przy uwzględnieniu postanowień niniejszego statutu. Nakazy i zakazy, wydawane przez W. N. O. P. W. w charakterze organu Ministra Przemysłu i Handlu (§ 6 pkt 1), nie podlegają rozpoznaniu przez sąd polubowny.

§ 29.

Sędziów polubownych ustanawiają strony, każda po jednym.

W wypadku uchylenia się strony od ustanowienia sędziego polubownego, wyznacza go Komitet Wykonawczy na piśmenny wniosek strony drugiej, a jeżeli stroną w sporze jest W. N. O. P. W., wyznacza go Minister Przemysłu i Handlu.

§ 30.

Sędziowie polubowni wybierają przewodniczącego.

W wypadku niemożności uzgodnienia osoby przewodniczącego przez sędziów polubownych wyznacza go na wniosek jednej ze stron Komitet Wykonawczy, a jeżeli stroną w sporze jest W. N. O. P. W., wyznacza go Minister Przemysłu i Handlu.

§ 31.

1) Likwidacja W. N. O. P. W. nastąpi: a) z mocy samego prawa w terminie, podanym w obwieszczeniu Ministra Spraw Wojskowych, przewidzianym w art. 47 ustęp (1) ustawy o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych, lub b) zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych. Zarządzenie to będzie ogłoszone w Monitorze Polskim.

2) W ciągu najdalej 2 tygodni Komitet Wykonawczy W. N. O. P. W. ogłosi sposób likwidacji, wybierze komisję likwidacyjną i określi jej zakres działania.

3) Majątek pozostały po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzytelności podlega rozdziałowi między uczestników W. N. O. P. W. w stosunku do wysokości uiszczonych opłat.

—oO—